

Reģionu komitejas atzinums par tematu “Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par tematu “i2010: digitālās bibliotēkas””

(2006/C 229/07)

REĢIONU KOMITEJA,

ņemot vērā Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par tematu “i2010 — digitālās bibliotēkas” (KOM (2005) 465 galīgā red.);

ņemot vērā priekšsēdētāja 2006. gada 24. janvāra lēmumu uzdot Kultūras, izglītības un pētniecības komisijai atzinuma izstrādi par minēto tematu;

ņemot vērā Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par tematu “i2010 — Eiropas informācijas sabiedrība izaugsmei un nodarbinātībai”;

ņemot vērā Kultūras, izglītības un pētniecības komisijas atzinumu (CdR 32/2006 rev.1), ko pieņēma 2006. gada 4. aprīlī (ziņotājs — *Jyrki Myllyvirta kgs*, *Mikkeli* pilsētas mērs (FI/ETP));

65. plenārajā sesijā, kas notika 2006. gada 14. un 15. jūnijā (15. jūnija sēdē), pieņēma šādu atzinumu

1. Reģionu Komitejas viedoklis

Reģionu komiteja

1.1 **atzinīgi vērtē** priekšlikumu iniciatīvai par Eiropas kultūras mantojuma pārvēršanu ciparu formātā un digitālo bibliotēku izveidošanu, kā arī **uzsver**, ka minētā iniciatīva ir ļoti svarīga attiecībā uz Komisijas iniciatīvu “i2010 — Eiropas informācijas sabiedrība izaugsmei un nodarbinātībai”, kuras pilnīga īstenošana ir priekšnoteikums, lai uzlabotu Eiropas konkurētspēju;

1.2 **uzsver**, ka visās Eiropas valstīs, reģionos, pilsētās un valodās jāveicina kultūras mantojuma pārvēršana ciparu formātā, tā satura pieejamība tiešsaistē un saglabāšana ciparu formātā tādā veidā, lai tiktu saglabāta kultūru un valodu daudzveidība. Jāsāk ar kultūru, tostarp mazākumtautību kultūru, izprašanu un kultūras sasniegumu saglabāšanu nākamajām paaudzēm;

1.3 **atgādina**, ka citās pasaules valstīs strauji attīstās kultūras mantojuma pārvēršana ciparu formātā, un **uzsver**, ka nodrošināta plaša piekļuve Eiropas kultūras mantojumam un literatūrai ciparu formātā ir priekšnoteikums, lai Eiropas uz zināšanām balstītā sabiedrība gūtu panākumus un vienlaicīgi tiktu atbalstīta Eiropas reģionu un pilsētu attīstība;

1.4 **atzinīgi vērtē** faktu, ka Komisijas paziņojumā uzmanība ir pievērsta galvenajiem izaicinājumiem un daudziem neatrisinātiem tehniskiem, likumdošanas un finanšu jautājumiem, kas saistīti ar kultūras mantojuma pārvēršanu ciparu formātā, un **piebilst**, ka vietējās un reģionālās pašvaldības atbalsta centienus, lai risinātu minētos jautājumus;

1.5 **uzsver**, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir svarīgākās struktūras, kas īsteno visas ar informācijas sabiedrību saistītās stratēģijas, un daudzos gadījumos ir tieši tās, kas uztur

bibliotēkas. Tādēļ jāpievērš atbilstoša uzmanība vietējā un reģionālā līmeņa nozīmei digitālo bibliotēku iniciatīvas kontekstā.

1.6 **uzskata**, ka vislielākā nozīme ir tam, ka kultūras mantojuma pārvēršana ciparu formātā tiek veicināta visās dalībvalstīs Eiropā, un **uzsver**, ka pārvēršanas ciparu formātā rezultātā radušos labumus var gūt, tikai plaši veicinot — arī vietējā un reģionālajā līmenī — kultūras mantojuma pieejamību tiešsaistē un attīstot saprātīgas, informācijas meklēšanas sistēmas;

1.7 **norāda**, ka pārvēršana ciparu formātā ir ilgtermiņa process, kam ir nepieciešami lieli resursi, tostarp materiālu pastāvīga saglabāšana, atjaunošana un pārveidošana, un **piekrīt** viedoklim attiecībā uz ieguvumiem, kas pārvēršanas ciparu formātā rezultātā rodas kultūras mantojuma pieejamības un saglabāšanas ziņā.

1.8 **atgādina**, ka materiāli ciparu formātā ir gan ciparu formātā pārvērti analogie materiāli, gan arī uzreiz ciparu formātā veidotie jaunie materiāli;

1.9 **piebilst**, ka digitālo bibliotēku pakalpojumi dalībvalstīs aptver valsts, reģionālajā un vietējā līmenī izveidotos pakalpojumu elementus, kas ir savstarpēji saistīti ar elektronisko līdzekļu palīdzību. Lai šajā sakarā gūtu panākumus, nepieciešams sadarboties un veikt koordināciju Eiropas līmenī;

1.10 **uzskata**, ka bibliotēkām ir vitāla nozīme, lai kultūras mantojums un literatūra būtu pieejami tiešsaistes vidē, jo ar bibliotēku palīdzību minētie materiāli ir vislabāk pieejami sabiedrībai. Tomēr tajā pašā laikā Komiteja **piebilst**, ka bibliotēkām noteikti jāsadarbojas ar arhīviem un muzejiem, kā arī citām kultūras iestādēm un attiecīgajiem šīs jomas dalībniekiem.

2. Reģionu Komitejas ieteikumi.

Reģionu komiteja

2.1 **uzsver**, ka pārvēršanas ciparu formātā galvenais uzdevums ir nevis aizstāt tradicionālā veidā publicētos un citus "fiziski" pieejamos kultūras materiālus, bet gan radīt materiālus ciparu formātā līdztekus analogajiem materiāliem un veicināt informācijas pieejamību;

2.2 **uzsver**, ka, tā kā tikai ļoti neliela daļa Eiropas kultūras mantojuma ir pārvērsta ciparu formātā un vēl ļoti daudz kas ir darāms, ir jāattīsta arī jauni finansēšanas veidi, tostarp sadarbība ar privātā sektora pārstāvjiem;

2.3 **vērš uzmanību uz to**, ka mazās valstīs un mazāk izplatīto valodu reģionos komerciālie ciparu formāta materiālu tirgi līdz šim bija diezgan nelieli, kaut gan nemainīgās izmaksas, kas saistītas ar šāda veida materiālu sagatavošanu, ir gandrīz tikpat augstas kā izplatītāko valodu reģionos, un **uzsver** to, ka, pateicoties tehnoloģiskajai attīstībai, jau tagad, veidojot digitālās bibliotēkas, ir iespējams un ir arī svarīgi ņemt vērā to lietotāju vajadzības, kas atrodas atšķirīgos valodu reģionos;

2.4 **piebilst**, ka, lai gan uz Eiropas vecākā kultūras mantojuma lielāko daļu jau neattiecas autortiesību ierobežojumi un tādēļ tas ir pieejams informācijas tīklos, tajā pašā laikā par ļoti svarīgu ir uzskatāms Komisijas priekšlikums par autortiesību likumdošanas reformu attiecībā uz jaunāko laiku kultūras mantojumu.

2.5 **uzsver**, ka atsevišķās valstīs jau var novērot dažu sabiedrības nozaru atpalicību ciparu tehnoloģiju attīstības ziņā, un **uzskata**, ka arī cilvēkiem no visnelabvēlīgākajā stāvoklī esošajām sabiedrības grupām jādod attiecīgas iespējas piekļūt tīmekļa vietnei un viņi jāapmāca, kā to lietot;

2.6 **uzsver**, ka vietējām un reģionālajām iestādēm ir ļoti svarīga loma kā kultūras mantojuma veidotājām un tā īpašniecēm, kā arī uzņemoties atbildību nodrošināt visai sabied-

rībai pēc iespējas vienlīdzīgu piekļuvi informācijas sabiedrības pakalpojumiem;

2.7 **uzsver**, ka iespēja, ko piedāvā publiskās bibliotēkas daudzās Eiropas valstīs, lai piekļūtu tradicionālā veidā publicētajiem materiāliem, vēl joprojām ir ļoti svarīga, tomēr tām būtu jāpiedāvā sabiedrībai arī iespējas lietot tīmekļa vietni un tiešsaistes pakalpojumus. Ņemot vērā tiešsaistes pakalpojumu tiešos lietotājus un viņu konkrētās vajadzības, ir nepieciešams, lai minēto pakalpojumu organizēšanu veic vietējā un reģionālā līmeņa dalībnieki. Turklāt tas noteikti jāņem vērā, piešķirot valsts finansējumu bibliotēku darbībām.

2.8 **piebilst**, ka gadījumā, ja vietējās un reģionālās iestādes iegulda savus līdzekļus dažādu veidu bibliotēkās vai citos konsorcijs, kam pieder tīkla serveri un kas piedāvā veselu virkni pakalpojumu, jānodrošina, lai minētajām iestādēm tiktu dota atbilstoša iespēja ietekmēt lēmuma pieņemšanas procesu šajā kontekstā;

2.9 **atzinīgi vērtē** faktu, ka Komisija ir pievērsusi uzmanību izaicinājumiem, kas saistīti ar materiālu atlasīšanu pārvēršanai ciparu formātā, un **uzskata**, ka ir svarīgi pirmām kārtām pievērst atbilstošu uzmanību atlases kritērijiem, kuros ir ņemtas vērā vietējā un reģionālā līmeņa intereses, un turklāt jāpanāk līdzsvars starp atlases kritērijiem, kas pamatojas uz sabiedrības pieprasījumu, no vienas puses, un uz materiālu saglabāšanas nodrošinājumu, no otras puses;

2.10 **atbalsta** priekšlikumu, ka stratēģijas attiecībā uz kultūras materiālu ciparu formātā ilgtermiņa saglabāšanu jāizstrādā tā, lai netiku izšķiesti kultūras mantojuma pārvēršanai ciparu formātā izmantotie resursi, ja tiek mainītas tehniskās sistēmas un programmatūra;

2.11 **uzskata**, ka priekšlikums izveidot kompetences centrus dalībvalstīs ir interesants, un **uzsver**, ka svarīgs minēto centru uzdevums būtu nodrošināt nepieciešamās prasmes un zinātību arī vietējā un reģionālajā līmenī, kā arī izplatīt labu praksi.

Briselē, 2006. gada 15. jūnijā

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs
Michel DELEBARRE